

قرن هشتم هجری

شهید اول

یکی از مفاخر بزرگه شیعه ! قتیبه عظیم الشان شمس الدین محمد عاملی معروف به شهید اول است وی بملاحظه اینکه در راه دین و بعزم تشیع شربت شهادت نوشیده « شهید » خوانده می شود . و از آنجا که پیش از وی چنان دانشمند عالمی مامی در میان شیعه مان طریز فحیح شهید نگشته است . لذا یاد « شهید اول » لقب داده شود و همین نام بر در کتب علمی و عیان علمای مسلمین مشهور است .

شهید از مجتهدین طراز اول ما بلکه بملاحظه بعضی حیات قتیبه می نظیر است . شهید از مردم جیل عامل است که حرمی از کشور لبنان کنونی می باشد لبنان در تاریخ شیعه سوابق بسیار درخشانی دارد و در طول تاریخ اسلام شیعیان لبنان و جیل عامل در ثبات قدم و اخلاص نسبت با میراثستان علی علیه السلام و اولاد معصومین آنحضرت مشهور بوده اند .

شهید سید قاسم نورانی خوشتری متولد سال ۱۰۱۹ هجری در کتاب نفیس « مجالس المؤمنین » در لفظ (جیل عامل) می نویسد : « حلی انوار رحمت الیه همیشه شامل اهل جیل عامل بود و نور محبت خاندان (پیغمبر) در باطن ایشان چنان بارقه نور از شاق طور ظهور می نمود و هیچ قریبای از آن نیست که جنبش از فتیانه و فضول امامیه در آنجا نباشند ! و جمیع اهالی آنجا از عیاش و عام و وسیع و شریف در تعلیم مسائل اعتقادی و احکام فرعی بر طبق مذهب حقه امامیه بمبالغه تمام بها می آوردند » (۱)

مجتهدین عالی مقام و نوایغ نامداری که از لبنان و جیل عامل برخاسته اند ، هر کدام از شخصیت های ممتاز و نمونه کاملی از دانشمندان پاکدل و شایسته شیعه می باشند . مانند شیخ علی کرکی معروف به « محقق ثانی » مؤلف کتاب « جامع المقاصد » که در زمان شاه طهماسب بایران آمد و روزی بسرازمه شیعه داد و شیخ لطف الله میسی که مسجد او هنوز

در اسفهان باقی و مورد بازدید هم از ان نثر از خودی و بیگانه واقع می شود - و شیخ بهائی و پدرش شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی که هر دو بن نیاز از عمر فرمی باشند از همه بیشتر و از نظری معروف - تر شهید اول و شهید ثانی و فرزند شخص اخیر الذکر شیخ حسن صاحب معالم و خواهر زاده او سید محمد صاحب مدارک هستند که همه در شمار بزرگترین علما و مجتهدین شیعه و نوابغ امامدار اسلام می باشند .

حتی محدث عالممقدار شیخ حر عاملی که خود از ملاحز حبل عامل است کتابی در شرح حال علمای آن دیار نوشته و بنام «امل الامل فی احوال علماء حبل عامل» موسوم گردانیده و در آن کتاب اعظم دانشمندان شیعه آن مطلقاً به شصتین نام برده است .

ولادت شهید و نشوونمای او .

شهید سال ۷۳۴ هجری در «قره حبرین» حبل عامل متولد گردید ؛ در اوائل یازم بر ارق رفت و در شهر حله که مرکز شیعیان عراق آن روز و دارای حوزه علمی مهمی بود ، اقامت گزید . و نزد فخرالمحققین فرزند برومند علامه سبلی ؛ و سید شهیدالدین حسین و محمد بن نما ، و ابن میمه که چنانچه از مجتهدین و دانشمندان بزرگ حله بودند ، به تحصیل پرداخت و در محاضر آن را در مردان بحدیث علم و عمل و تهذیب اخلاق و تزکیه نفس آراست گردید .

در سال ۷۵۱ هجری که هفده ساله بود ، در حله از فخرالمحققین بدریافت اجازه نال گشت همچنین در همان سال از سید شهیدالدین حسینی در کربلا اجازه گرفت ، و یکسال بعد نیز این تا با اجازه داد و سال بعد از آن هم از طرفان میمه با اجازه منتهی شد .

اجازات این دانشمندان که در آن سن بهشود داده اند ، و مخصوصاً اجازه نامه بزرگی چون فخرالمحققین آیه به با عباراتی که مقام علم و فضل و مقام معنوی و جمال حیده شهید را بر آن وسیله ستوده اند ، دلیل روشنی بر بیوغ - رشاد و استمداد خارق العاده و روحیات قوی شهید است .

شهید به علاوه دانشمندان مذکور ، نزد برسی دیگر از مجتهدین شیعه در حله و کربلا و نجف و لبنان نیز کسب علم نموده تا بنام نهائی رسید .

شهید سپس سایر شهرهای عراق سفر کرد آنگاه از عراق بیرون آمده به سایر نقاط سوریه و لبنان و اردن و حجاز و مصر بطولر دیدار علمای اهل سنت و استفاده از محضر آنان پرداخت و از آنها نیز بدریافت اجازات نال آمد .

خود آن بزرگمرد ، در اجازه ای که بشاگرد دانشمندش دین خازن «دادم بن نوید» از من از قریب چهل نفر از دانشمندان اهل سنتن محکم مکه مدینه ، بغداد ، مصر ، دمشق ، بیت المقدس

و مقام جلیل ، روایت میکنم !

مؤلف روایات الحنات بحداز نقل این عبارت مینویسد اگر کسی توحیحی بمدت عمر این دانشمند المیتام که ۵۲ سال بوده بنماید و سپس مسافرهای او را بکشورهای نامبرده ، در نظریگیرد ، آنگاه امتیقات نفس او در رشته های فنون شرعی و نظریات دقیق و مهارتتش و در فنون عربیت و اشعار و تاریخ که همه نماینده جامعیت آن دانشمند بلند قدر است بحساب آورد اعتراف خواهد کرد که شهید از جمله مردان نادری است که خداوند آنها را برای تکمیل یندگان و آبادی جهان برگزیده است .

شهید در علم فقه و اصول و ادبیات عرب بنیان دانشمندان ما امتیاز مخصوصی دارد کتب علمی او از بهترین آثار علمی و فقهی است آراء بکر و نظریات محکم و اقوال منقن وی در ابواب فقه مورد توجه کلیه مجتهدین شیعه و علمای بعد از او واقع شده . و همه تقدم او در علوم دینی و مخصوصاً فقه مسلم میدارند . دانشمندان ما هر جا بنام وی رسیده و یا برای او بر خورد نموده اند با دقت و احترام او یاد کرده ، و بطور خلاصه شخصیت علمی و مقام علمی شهید حبرین نیست که برداشتمندان ما پوشیده باشد .

از غلوه بقرسید!

امام صادق (ع) می فرماید: **«احذروا علی شباکم الغلاة ان یفسدوهم، فان الغلاة شر خلق الله ینصغرون عظمة الله و یدعون الی ربوبیة لعباد الله»!**

از این بقرسید که جوانان شمارا طایفه غلاة گمراه کنند ، زیرا آنها بدترین مخلوقات خدا هستند خدا را کوچک می شمارند و بتندگان خدا میدانند (تغلاة کسانی بودند که درباره ائمه علیهم السلام غلو کرده و آنها را خدایان میدانستند)

